

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiune

„BISERICA și ȘCÓLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 536/59. 1900.

Cercular,

cătră toate oficiile protopresviterale și parohiale în districtul Consistorului gr. or. român din Oradea-Mare.

Cu regret s'a constatat, cumcă unele comune bisericești și învățatori de ai noștri, în contra dispozițiilor cercularului normativ consistorial de datul 27 Iunie (9 Iuliu) 1894. Nr. 752/93 șc., au recurs de adreptul, cu ocolirea superiorității confesionale, după ajutoare la stat; dreptce: în scopul de a curma aceasta anomalie, conform hotărârii luate de Venerabilul Sinod eparchial din anul curent sub numărul 45, toate oficiile și comitetele parohiale sunt avisate și încunostiunțate de nou, ca cererile pentru ajutor dela stat, pentru școală, respective pentru întregirea dotațiunei învățătorești, în conformitate cu susprovoacatul normativ consistorial, să le înainteze pe calea oficiilor concernente protopopești la Consistoriu, care, găsindu-le motivate, singur le va înainta și recomanda la locul competent.

În legătură cu aceasta dispozițiune se enunță, că în contra acelora, cari pe viitor vor desconsidera aceasta dispozițiune, Consistorul va fi necesitat a procede cu cea mai mare rigoare și a-i urmări pe cale disciplinară.

Oradea-mare, din ședința Senatului școlar, ținută la 30 Maiu (12 Iunlu) 1900.

Consistoriul eparchial gr. or. român orădan:

Vasilie Mangra, m. p.
Protosincol, vicariu episcopesc.

Cum se cuvine a fi preotul?

Cu durere sufletească să o mărturisim, că clerul, că în general clerul nu mai posedă acel prestigiu și auctoritate înaintea poporului, de care se bucura în timpurile trecute. Aceasta o vedem în multe cazuri chiar și la preoții cu ecalificațiune mintală mai înaltă. Și dacă faptul acesta în sine este foarte trist

și regretabil, mult mai tristă este însă cauza, din care el provine. Este trist, fără îndoială, de a vedea că oamenii se departează de Dzeu și nu mai respectează nici religione, nici pe servitorii ei; dar și mai trist este, că clerul însuși n'a știut a se ținea la înalțimea chemării sale spre a impune stima și respectul ce i-se cuvine.

Un părinte al bisericei, Isidor de Pilusiu, fiind întrebat odată, de ce preoții nu mai sunt respectați ca mai înainte, răspunde:

„Te miri de ce în timpurile părinților noștri toți arătau o sinceră venerațiune cătră preoți, din contra însă acum, acei care se simt destul de puternici, îi respectează numai în față, pe când în dosul lor vorbesc rău de ei; că unii fug de ei, iar alții îi linguesc, temându-se de cursele lor. Dar eu nu me mir nici decum de aceasta; din contra eu m'aș fi mirat foarte mult, dacă preoții de astăzi ne având nici o asemănare cu preoții de mai înainte, s'ar fi bucurat de aceeași venerațiune. Căci în timpul părinților noștri, preoții muștrau chiar pe imperatori, când cădeau în păcate, astăzi însă nici pe oamenii particulari nu cutează a-i muștra; și dacă se încearcă a muștra pe un serac, li se împrută, că și ei de multe ori s'au făcut culpabili de același pecat. De aceea mai înainte creștinii aveau frică de preoți, dar acum sunt preoții cari au frică de ei.“ (Lib. III. ep. 278).

Intr'o epistola (lib. V. ep. 263) Isidor găsește asemenea că, dacă preoții nu mai sunt respectați, singura cauză este că ei înșiși au disprețnit și au batjocorit demnitatea lor preotească prin relele purtări ale lor. O consecință foarte tristă este că mulți oameni, vezând pe un preot căzut în viții rușinoase, încep a avé îndoială, dacă așa un preot profan poate fi un instrument al lui Dumnezeu la împărțășirea sfințelor taine. Un asemenea exemplu găsim iarăși la Isidor într'o epistolă adresată cătră un preot corupt numit Zosim, căruia îi scrie următoarele:

„Un bărbat învățat și nobil întâlnindu-mă mi-a

spus că, apropiindu-se de sf. altariu pentru a-se împărtași cu sfințele taine, vezându-*te* pre tine, un om bătrân la vîrstă și preot în demnitate, însă tiner în pofte și fapte rușinoase, s'a întors înapoi nevoind a primi sfințele haine dintr'o mână profană. Eu încă, auzind acestea, cât m'am instristat, nu o mai spun, voiu arăta însă cu ce vorbă l'am muștrat. Intru nimic nu se vatămă, îi zisei, o prea înțeleptule bărbat, acela care primește sfințele taine chiar când acela care le dă pare a fi cu totul nevrednic și ar întrece pe toți în reutate. Acestea și multe altele i-am vorbit. Dară precum pre acela l'am muștrat, astfel și pe tine te sfătuesc ca, *sau să te îndreptezi, sau să te departezi de sântul altariu, spre a nu goni prin faptele tale pre cei ce voiesc a se apropia de el.*" (Lib. III. ep. 340).

Cum se cuvine a fi preotul ni-o arată Sfântul Maxim înțeleptul în următoarele cuvinte:

„Se cuvine ca preotul să fie sfânt la suflet și la corp; să fie coloana de foc spre a lumina biserică și poporul lui Dzeu; să fie mai curat ca razele soarelui spre a nu fi părăsit de Sfântul Duch. Preoția funcționează pre pământ, dar are ordine între cetele cerești. Căci nu om, nici ingeri, nici altă făptură nu poate a-o plini, ci însuși Sf. Duch este acel ce desevirșește liturgia, eară preotul face numai serviciul ângerilor. Pentru aceea trebuie ca și preotul, când celebrează liturgia, să-și pună în minte că stă cu ângerii în ceriuri înaintea lui Dzeu, și că, prin urmare să fie curat ca și ângerii. Au doară nu știți, că sufletul omenesc nu ar putea suporta focul sacrificiului, dacă n'ar fi marele ajutoriu al harului dumnezeesc? Apoi considerând că omul, fiind compus din carne și sânge, nu poate a se atinge de natura cea fericită și neatingibilă; va vedea atunci bine, de câtă onoare a învrednicit pe preoți harul Preasfântului Duch. Mai departe, Sfinții și dumnezeștii părinți au stimat foarte mult preoția cea înaltă, cerească, divină și care s'ar cuveni numai Sfinților. Pentru aceea preotul, ce nu este curat, să fugă departe de liturgie spre a nu se arde corporal și sufletește. Preoția este mai înaltă încă și decât împărăția atâta, cât este diferența între suflet și corp. Și preoții ce voiesc să celebreze înfricoșata liturgie, se cade a fi curățiti și de cele mai mici fantasii a-le sufletului spre a putea imita pe Serafimi și Heruvimi. Să nu fie ca unii, ce nici cu fapta, nici cu cuvântul, nici în coștiință nu se poartă conform dumnezeștilor canoane, ci dedați ambiției și mării deșerte, nu pot a se mântui nici pe sine, nici pe alții. Preotul ce nu este demn și liturgisește, este al doilea Iuda trădătoriu. Căci dacă s'a despiciat pământul și a înghițit pre Datan și pre Aviron, cari au îndrăsnit cu nedemnitate numai a tămăia în templul Domnului, cu cât vi se pare a fi mai culpabil cel ce calcă corpul și sângele lui Christos? De sigur acela va fi pedepsit cu o mai rea muncă și pedeapsă.

„Preotul bun și adevărat se cuvine a fi pios,

cumpătat, învățătoriu, umilit, nebețiu, înfrēnat la limbă, nereutacios, neubitoriu de bani, milos și mai ales ospital, iubit de toți, mici și mari, pacific; neluătoriu de camătă, neinjurătoriu; să nu afurisească, nici să devie neguțătoriu; să nu vorbească în deșert, ci să cuvinteze spre folosul ascultătorilor, și mai cu seamă din Sf. scriptură; să nu fie desfrēnat, să nu răspundă cu mânie și urgie, ci cu blândeță la toți; să nu se răsfăteze, nici să învidieze prosperitatea altora. Să ierte din toată inima pre cel ce l'ar fi injurat; să certe cu blândeță pre cei ce păcătuiesc și să-i mustre cu frica lui Dzeu; nici se cade a scandalisa pre cineva! avut ori serac. Toate acestea dătoarește preotul să le păzească cu multă exactitate, și luare aminte, ca și pre alții să învețe cu curaj și inima curată.“

Starea școlaelor noastre.

(Raportul senatului școlar al Consistorului din Arad către Sinodul eparhial.)

(Continuare.)

5. În *inspectoratul Butenilor* sunt 34 comune cu 39 școale și 37 învățători, căci în două comune — Roșia și Ignești, — din primăvara anului 1899 nu mai e învățător. În calcul mediu au cercetat școala cotidiană 61·97⁰/₀, școala de repetițiune — 25·02⁰/₀. În 20 comune, va să zică în majoritatea lor, salariile învățătoarești nu corēspund nici minimalului prescriș de lege, iar în 30 comune nici acel salar nu se solvește regulat. — Minimalul salarelor e de 220 coroane, maximalul — de 1096 coroane. Admoniate au fost 14 școale, toate pentru scāderea edificiilor. Sunt 20 învățători cvalificați, 17 necvalificați; 17 definitivi, 13 substituiți, 7 preoți. — De present sunt 3 școale fără învățători. În calculi sunt: 1 nesuficient și 7 abia suficienți; în cealaltă parte prevalează suficienții, prin urmare sporiul e slab.

Această posomorită stare a învățământului din inspectoratul Butenilor o esplică protopopul concerninte cu sērăcia poporului, care nu poate salarisa învățătorii cvalificați; poporul e deja îngreunat cu spesele de cult în unele locuri până la 50⁰/₀. Ca *conditio sine qua non* ni-se presintă dar ameliorarea salarelor învățătoarești, „*însă din ori-ce mijloace, numai dela popor — nu*“ exclamă protopresbiterul.

6. În *inspectoratul Chișineului* sunt 19 comune cu 34 școale și 34 învățători. Calculul mediu al frecvențațiunei cotidiene e de 68·8⁰/₀, iar al celei de repetiție; de 39·6⁰/₀. — Salarele învățătoarești variază între 600 și 1768 coroane, prin urmare toate sunt corēspunzătoare legii. Incasarea salarelor se face după împrejurări, mult puțin regulat. Nici o școală admoniată. Trei (3) edificii școlare necorēspunzătoare. Învățători: 30 cvalificați; 4 necvalificați, — 31 definitivi și 3 substituiți, 1 preot. Școale fără învățători nu sunt, și s'a sporit cu 2. Sporiu mijlociu.

7. În *inspectoratul Hălmaგიului* sunt 41 comune cu 38 școli și 40 învățători. Frecvența școlară cotidiană e de 72⁰/₀, de repetiție de 42⁰/₀. Minimalul salariilor e de 380 coroane, maximalul de 2190. Salare necorespunzătoare legii sunt 23; regulat își primesc salariile numai 4, nici o școală admoniată; 34 edificii școlare corespunzătoare, 4 necorespunzătoare; 33 învățătorii cvalificați, 7 necvalificați; 26 învățători definitivi, 14 substituți, 3 preoți; 19 calculi buni și laudabili, 5 nesuficienți, 16 suficienți.

8. În *inspectoratul Leucuseștilor* sunt 15 comune cu 15 școli; în comuna Cladova se edifica nouă școală, așadar 16 posturi învățătoarești cu 16 învățători. — Frecvența școlară cotidiană e de 71·9⁰/₀, cea de repetiție de 59·7⁰/₀. Minimalul salariilor învățătoarești e de 316 cor., maximalul de 895 cor.; nu corespund legii la 6 stațiuni, din 16, ce sunt de tot. — În 5 comune nu-și primesc învățătorii regulat salariile. Admoniate au fost 3 școli; edificii corespunzătoare 12, necorespunzătoare 3, în Cladova lipsește de tot edificiu propriu școlar. — Învățători cvalificați sunt 7, necvalificați 9, definitivi 4 substituți 12, dintre cari și 3 preoți; — Sporiu mijlociu.

9. În *inspectoratul Lipovei*, sunt 35 comune cu 42 școli și 42 învățători. În Chizdia nu e nici edificiu școlar, nici învățător. Frecvența școlară cotidiană e de 75·03⁰/₀, a celei de repetiție de 54·2⁰/₀. Minimalul salariilor e de 460 cor., maximalul e de 1200 cor. — Salare necorespunzătoare legii sunt la 7 școli. În 3 comune nu-și primesc învățătorii regulat salariile. Admoniate au fost 6 școli. Edificii corespunzătoare sunt 35, necorespunzătoare 4. Dela stat primesc 5 învățători cvincvenale de câte 100 cor., și 1 și cvincvenal și ajutor de 176 cor., de tot 576 cor. — Învățători cvalificați sunt 34, necvalificați 5, definitivi 31, substituți 8, preoți 2. — Clasificați sunt din 42 învățători numai 26, dintre acestia 14 buni și laudabili, 1 nesuficient și 11 suficienți.

Ca pedecă a frecvenței regulate și generale se aduce sărăcia poporului, care nu-și poate îmbrăca și iarna copii. Pentru îndulcirea copiilor la școală s'a usitat distribuția premiilor la sfârșitul anului școlar, la care a contribuit și institutul de credit și economii „Lipovana“.

10. În *inspectoratul Radnei* sunt 34 comune cu 37 învățători și 37 școli. Frecvența școlară cotidiană e de 90·7⁰/₀; a celei de repetiție de 70·4⁰/₀. — Minimalul salariilor e 514 cor., maximalul — de 1160 cor.; nu corespunde legii la 5 școli. — În 22 locuri nu își primesc învățătorii regulat salariile. — Școli admoniate nu sunt: Edificii corespunzătoare 34, necorespunzătoare 3. A primit un învățător 100 cor. cvincveinal și altul 122 cor. cvincveinal și ajutor. — Învățători cvalificați 26, necvalificați 11; definitivi 19 substituți 10 și preoți 8. — Sporiu mijloc.

Școală nouă e în înființare și se va deschide la toamnă în Cuvin, iar pentru înființarea a lor alte 5, cerute de guvern, decurg acum pertractările cu puțin prospect din pricina sărăciei poporului. — Trei edificii școlare stau sub edificare, anume în Temeșești, Troași și Iltiu.

Protopopul anunță, că poporul deja exhaustat și nu se mai poate aștepta de la el urcări de contribuiri și spre mângăiere laudă prestațiunile învățătorimei, care stă la înălțimea misiunii sale.

11. În *inspectoratul Șilindei* sunt 8 comune cu 10 școli și 10 învățători. Frecvența școlară cotidiană e de 73·6⁰/₀, iar cea de repetiție de 40⁰/₀. — Minimalul salariilor e de 300 cor., maximalul de 772 cor.; nu corespund legii 2 școli; în 3 comune nu-și primesc învățătorii regulat salariile. — Școli admoniate nu sunt; toate edificii sunt corespunzătoare. Învățători cvalificați sunt 4, necvalificați 6, definitivi 3, substituți 7, preoți 2. — Calculul general: suficient.

Pe posturile din Șilindia, Camna, Hodiș și Luguziu s'a publicat concurs, dar în lipsă de recurenți cvalificați, fără rezultat; de aici provin substituirile cu oameni necvalificați.

12. În *inspectoratul Siriei* sunt 16 comune cu 33 școli și 33 învățători. Frecvența școlară cotidiană e de 73·69⁰/₀, iar cea de repetiție de 38·47⁰/₀. — Minimalul salariilor învățătoarești e de 620 cor., maximalul de 1656 cor.; toate salariile corespund legii. — Toți învățătorii își primesc salariile regulat afară de cei 3 din Târnova. — Nici o școală n'a fost admoniată. Toate edificii școlare sunt corespunzătoare. — Învățători sunt 33, necvalificați nici unul; definitivi 32, substituit 1. — Calcul general bun.

13. În *inspectoratul Timișorii* sunt 37 comune cu 53 școli și 51 învățători. Frecvența școlară cotidiană e de 84·5⁰/₀, a școlară de repetiție de 86·6⁰/₀. — Minimalul salariilor învățătoarești e de 600 cor., maximalul — de 1434 cor. Toate salariile corespund legii. În 5 comune nu-și primesc învățătorii regulat salariile. Nici o școală admoniată. Edificii corespunzătoare sunt 44, iar necorespunzătoare 9. Învățători necvalificați 3, cvalificați 46; definitivi 42, substituți 9. — Calculi buni și laudabili 29, nesuficienți 3, suficienți 19. — Sporiu mijlociu.

În resumat: au funcționat 424 învățători în 427 școli cu 347 învățători cvalificați, 69 necvalificați, 320 definitivi, 83 substituți, 32 preoți. — Școli admoniate au fost 32. La 65 școli sunt salariile sub minimalul prescriș de lege; s'au sporit școlările cu 4. — Ajutor au primit dela stat 2002 coroane, dela Consistor 2140 coroane. Frecvența școlară generală a întregului district consistorial, socotind în calcul mediu la școlările cotidiană, e de 70·6⁰/₀, la cele de repetiție de 49·8⁰/₀. Mai mare

e frecvența în inspectoratul Radnei și mai mică în inspectoratul Boroșinului.

Din acest tablou rezultă, că frecvența școlară s'a urcat simțitor, și dacă nu a devenit perfectă, e lipsa școalelor suficiente și sărăcia poporului, care nu e capabil a-și provede copiii cu îmbrăcămintele necesarii anume iarna, iar de altă parte e avisat chiar la ajutorul lucrului mânilor copiilor mai vârstnici, și anume a celor dela școala de repetițiune.

Intr'acestea este dat totodată răspunsul la concludusul Veneratului Sinod eparchial de sub Nrul32/1899 care urgita eruirea cauzelor de nefrecvența.

Contingentul învățătorilor necvalificați, nedefinitivi, cu școale admoniate și salare sub minimalul legii îl dă protopopiatul Butenilor, care figurează cu 17 învățători necvalificați, cu 14 școale admoniate și cu 20 salare necorăspunzătoare legii, ceea-ce denotază o derutare a inspectoratului, până când Halmaghul, asemenea sărac, deși figurează cu 13 salare sub minimal, totuși n'are nici o școală admoniată; iar din 44 învățători numai 7 are necvalificați.

În inspectoratul Boroșinului stă în disproporție frecvența de 50% la școala cotidiană cu 30% la școala de repetiție cu completul stat cvalificat al corpului învățătoresc și cu completul salar prescriș de lege în toate comunele, căci jertfele aduse de acel inspectorat pretind a fi adecuate prestațiunei.

Sporirea școalelor cu 4 ar însemna o staționare în progresul estinderii școalelor noastre. O espică însă sarcinile aduse de cvinvenalele și anii neroditori din urmă. — E numai trăsărire de greumintele, ce i-se par poporului, nu însă și instrăinare de școalele confesionale, căci poporul ține la creșterea religioasă a fiilor săi, dovadă percentele urcate ale cultului. Un an, doi buni — și arangearea cvinvenalelor sigur va reda școalei confesionale avântul, la care țintim.

La aceasta însă avem lipsă de devotamentul și abnegațiunea organelor noastre subalterne, la cari mereu apelăm, ca cu vreme și fără vreme să supravegheze sufletele scumpe ale credincioșilor.

Pentru reducerea corespondențelor informative dela organele subalterne și prin aceasta pentru ușurarea administrațiunei; mai departe pentru mobilitatea Consistorului în relațiunile sale externe cu organele civile, cari adeseori cer informațiuni în scurte termine percluse; în sfârșit, pentru a avé privirea generală a întregului organism școlar, de unde să-și ia Consistorul punctele de orientare pentru controlă și sistematică conducere a învățământului: — a luat în programa anului curent și introducerea cărților uniforme de evidență matriculară în fiecare inspectorat, și din aceste elemente se va constitui o matriculă generală a întregului corp învățătoresc cu cvalificativele sale, și astfel, ca Consistorul, ca într'o oglindă, să aibă în tot momentul la dispoziție întreaga stare materială și morală a corpului învățătoresc.

(Va urma.)

Predică

la instalarea de paroch în parochie.

„Așa se lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pre Tatăl vostru cel din ceriuri.“ Matei V. 16.

Iubiților Creștini!

O! Diregătorie mărită! O! Preoție strălucită! Darul Duchului Sânt ce mi s'a dat prin punerea mânilor preabunului nostru Arhieru mă îndatorește, ca să vă vestesc, iubiților mei Fii! cuvântul neperitor al Tatălui, de pre acest sfânt amvon. O! mărită preoție! Sf. Ioan Gură de aur temându-se că nu va fi destul de vrednic, când auzi, că voesc al înălța la treapta preoției, de frică, fugi și se ascunse în pustie. Ce voi face dară eu? Cele din lăuntru mi-se sguduie și tremur de frică la înfricoșata poruncă: „Așa se lumineze lumina ta înaintea oamenilor, ca văzând faptele tale cele bune, să preamărească pre Tatăl cel din ceriuri.“

Iată dar, iubit popor! pentru ce măritul Ioan Gură de aur, fuge în pustie; iată pentru ce voește el a fi mai bine pustnic, decât preot; iată pentru ce cele din lăuntru ale mele mi-se sguduie; pentru ce mă umplu de frică; pentru ce temerea mă copleşte!

În fața acestui moment înălțător de inimi nici n'am cuvinte deajuns cu cari să vă întimpin, pentru aceea cătră tine Dómne mă îndrept rugându-Te cu umilintă: Pune în gura mea înțelepțiune și mă învață ce să grăiesc poporului meu ca să-l pot căști-ga pentru împărăția Ta!

Fiind-că de azi incolo i-mi încep oficiul meu, preoțesc, despre preoție voi se vă cuvintez.

Fiți cu luare aminte!

Iubiților creștini! De mare însemnătate este ziua aceasta pentru mine, că am luat pre grumazul meu jugul lui Christos, am îmbrăcat preoția în smerita mea persoană, cea mai frumoasă dar totodată, și cea mai grea slujbă ce i-se poate da omului pre pământ. Cea mai frumoasă, pentru că preotul este slugitorul lui Dzeu și nu a omului; este aceea diregătorie, pre carea însuși Mântuitorul Christos a îmbrăcat-o.

Asemenaț-o iubiților cu o altă diregătorie de veți pute, căutați-i o păreche de o veți afla!

Este preoția și cea mai grea diregătorie, pentru că trage după sine și cele mai mari responderi: cere o ispitire grea și o curățenie aproape fără margini pentru că răspunsul faptelor și întregii purtări a preotului să dă numei lui Dzeu.

Ioan Gura de aur numai după multă ispitire s'a hotărit să fie preot, fiind întradevăr născut pentru preot. „Alesul'au pre el din tot trupul.“ Sirach XLV. 5.)

Mare și minunată e Taina aceasta, încât nu să poate asemăna cu nici un lucru pământesc! Cu adevărat mare! mare! Taină!

Ca să știți mai într'adins că ce este preoția ascultați-mă iubiților! Preoția este a cincea în rândul Tainelor legii celei nouă așezată de Mântuitorul Christos, în care prin punerea mânilor și prin rugăciuni arhieresci se dă în chip nevăzut de noi celui ce să sfințește darul Duchului Sânt, spre săvârșirea slujbei dzești și spre luminarea oamenilor după învățăturile lui Iisus.

Preotul e sfeșnic și lumină aprinsă între Dzeu și lumea păcătoasă, carele cu lumina cea dată de sus — cu lumina Duchului Sânt — luminează adâncurile și celui mai păcătos om din lume.

Preotul este slugitorul împăratului celui mare, carele împărtășește sub chipul văzut al pâinei și al vinului pre cel nevăzut — pre împăratul tuturor.

Dzeu e stăpân în ceriu, ér preotul păstoriu preste turma sa pre pământ. Dzeu e sânt și oamenii păcătoși, iar preotul e mijlocitorul între Dzeu și omenime. Atât e de înaltă direcătoria preoțească, încât cu drept cuvânt putem zice: „Nimic nu este pre pământ, asemenea lui (preotului) făcut!“

Preotul și pre împărați i-i covârșește: Direcătoria împăratului e omenească, a preotului însă dzească: „Nu dela oameni, nici prin om, ci prin Iisus Christos“ (Gal. I. 1). Frumșeta pre om când moare i-l părăsește, iar a preotului atunci se începe, căci este scris; „Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec“ (psalm II.); și iarăși sântul Grigorie zice: „Preoția și însuși ângerii o cinstesc!“

Iată dar padôba neperitoare a preotului!

Atât de însemnată, atât de sântă este preoția, iubit popor! încât dacă cineva se apropie nepregătît de ea, va perî, căci scrie Domnul în cartea Numerilor (III. 10): „Cel de alt neam, carele se va atinge, va muri.“ adevă, cel nepregătît cum se cuvine; cel sêrac de fapte bune, va perî, de oare-ce Domnul, marele Stăpân, primește numai slugi credincioase. În asta privință se urmeze tot cel ce voește să fie preot învățătorei lui Grigorie: „Cel ce este bogat de fapte bune, silit să vină la preoție; iar cela ce este deșert de fapte bune, nici silit să nu se apropie.“

După ce vă arătai cât de înaltă este preoția, ce direcătorie este aceasta a fi preot, urmează de sine că și voi, iubiților, veți cinsti pre preot după cuviință, luând în seamă bună a treia poruncă bisericască: „Fețele cele sfânțite aș-e cinsti.“ Nu mă îndoesc despre aceasta, căci bine știți că: „Nu este sluga mai mare decât Domnul seu“ (Ioan XV. 22); ostașul decât generalul; generalul decât împăratul. De ascultați glasul preotului nu o faceți aceasta pentru densusul, ci întru mărirea lui Dzeu, căci preotul al lui slugă este, și bine știți și aceea, că cel ce cinsteste pre slugă, cinsteste și pre Stăpân; așa a învățat și Mântuitorul: „Celce mă ascultă

tă pre mine, pre Tatăl meu ascultă; iar cel ce nu mă ascultă pe mine, nu ascultă nici pre Tatăl, carele m'-a trimis.“ (Luca X. 16).

La ascultare și supunere față de preot ne îndeamnă cu căldură și apostolul când zice: „Ascultați de preoții vostri și vă supuneți lor, că ei priveghiază pentru sufletele voastre, ca cei ce vor să dea seamă ca cu bucurie să facă aceasta, iar nu suspinând, căci nu vă este de folos.“ (Evrei XIII. 17).

La stimă și supunere față de preot vă îndemn și eu, iubiților mei fi sufletești, și vă asigur, că numai așa putem nădăjdui la o iubire din partea lui Dzeu și așa la o binecuvântare cerească.

În fața acestei sărbători însemnate pentru noi, cu recunoștință fiască mă întorc cătră Prea Sântitul și Prea bunul nostru Archiereu, carele în virtutea puterii moștenită dela Christos prin Ss. Apostoli, m'-a ridicat la treapta preoțească mulțumindu-i din adâncul inimei mele pentru bunătatea arătată față de mine smeritul preot, făgăduind sărbătorește, că voui fi în toată viața mea ascultător și credincios Prea Sântiei Sale, apărător și mare rivnitor pentru înflorirea și păzirea tuturor așezămintelor bisericii noastre strămoșești.

Tot cu aceeași căldură mă întorc cătră Prea onorat D-Voastră, care în calitate de mai marele tractului nostru, vrednic Protopresviter, cu voia Prea Sântiei Sale a-ți binevoit a escurge la fața locului pentru instalarea mea de preot, spre a încredința păstoririi mele pre iubiții creștini din de Dzeu scutita comuna bisericască a parohiei (N). Primiți, vă rog, deplină asigurare că vă voui asculta cu toată supunerea, păzind în toată vremea cu scumpătate relațiunea ce mă leagă pre mine față de Prea Cinstia Ta. Când vă asigur de acestea, Vă rog, și cu deosebire acum la începutul carierei mele să mă faceți în casuri de lipsă părtaş de binevoitoarele sfaturi întru păstoria fiilor mei sufletești.

Cu plăcere caut spre voi, iubiților fii de toată vârsta și starea, voi cari alcătuiți comitetul și sinodul parohiei noastre, și vă mulțumesc tuturor pentru încrederea cea mare, de carea m'-ați învrednicit alegându-mă de părintele vostru sufletesc. Voui căuta în tot cursul preoției mele să mă fac vrednic de numele de „părinte“, nădăjduind, că și voi iubiților veți fi ca adeverații fi sufletești.

*

Iar acum î-mi ridic sufletul și inima cătră Tine Părinte bune, rugându-Te cu umilință: Doamne! Dzeul nostru, cela ce m'-ai ales din poporul Tău, ca să-ți fiu Ție slugă, păzește iubitoriile de oameni, oile pre cari mi le-ai dat, de tot lucrul rău, ce bântuește omenimea; iar mie-mi dăruește, bunule Împărate, tărie trupească și sufletească ca să le pot pasce după programa prorocului: „Cu înțelepțiune, iubire și credință;“ și atunci și porunca Ta, puternice, carea mi-ai dat-o când m'-ai luat de slugă, ne-

smintit să va împlini: „Așa să lumineze lumina ta înaintea oamenilor, ca văzând faptele tale cele bune, să preanărească pre Tatăl cel din ceriuri.“ (Matei V. 16.) Amin!

Ioan Nicorescu,
paroch, gr. or. rom,

Școala superioară de fetețe din Arad.

De un șir de ani, de când s'a intrupat ideea pornită din sinul „Reuniunii femeilor române din Arad și jur“, de a-se înființa în Arad o școală de fetețe, privirile multor părinți, îngrijați de creșterea ficelor lor, au fost întoarse spre acest institut, și mai ales și pentru acel motiv, că pe lângă clasele regulate, elevelor inscise la acest institut li-se mai dă posibilitatea de a face de odată și cursurile de preparandie, substituind în chipul acesta preparandia de fete.

Că acest internat, și mai ales în timpul din urmă, a corespuns mențiunii sale, dovedește din destul mai întâi numărul total de 60 al elevelor; din aceste interne 35, esterne; 25 eleve în clase 23, eleve în cursurile preparandiale 37, așa, în cât și în privința numărului frecventantelor îl putem pune alături cu alte institute de ale noastre de un asemenea caracter.

Aceasta împrejurare în sine denotează, că și însași inteligența noastră îl află acest internat de corespunzător pentru creșterea, ce se cere azi fetețelor române.

Dar dovadă despre aceasta e mai ales și succesul deplin mulțumitor, cu care elevele clasiste și preparandiste și-au încununat esamenele, precum și festivitatea, cu carea s'a încheiat anul școlar la acest internat, — succes apretiat altcum cu ocaziunea din urmă de însuși P. S. Sa Domnul Episcop, present la aceea festivitate și de un frumos public asistent la aceea — și mai ales în fața frumoaselor deseme și lucruri de mână, espuse în trei despărțiminte cercetătorilor spre vedere, ceea-ce spre lauda întregului corp didactic și și a elevelor fie zis.

În cât în special pentru elevele cursurilor preparandiale, au făcut esamen public de pe cursul prim 10, de pe al doilea 8, de pe al treilea 8 și de pe al patrulea 9 înse; ceste din urmă s'au supus imediat esamenului de cvalificațiune învățătorească și au prestat esamenul cu succes următoarele eleve: Aurelia Popoviciu, Elena Luțiai, Rosalia Muțiu, Maria Nicoli, Leontina Marșeu, Sidonia Sabău, Florița Bogdan și Sidonia Voda, și numai una singură elevă a a fost avisată la esamen repețitor, din limba maghiară.

În conștiința obligamentului ce-l are și în a importanței acestui institut preste tot și pentru aceste părți mai ales, superioritatea diecesană a făcut și până acum tot posibilul pentru rădicarea lui la un nivel cât mai înalt, ca tot mai mult să corespundă mențiunii de a crește din ficele române tot atâtea matroane

venerabile, amăsorat cerințelor reclamate de spiritul vieții noastre casnice-familiare și sociale.

Din acest îndemn s'a procedat, așadară când Consistorul, cu incuviințarea Sinodului eparchial din acest an, a luat asupra-și angajamentul straformării edificiului și organizarea institutului atât din punct de vedere al instrucțiunei, cât și din al educațiunei așa fel, ca să li-se facă ușorările posibile acelor eleve, cari doresc a-se dedica cari-erei de învățătoare. Altcum acest intenționat arangiamet nou al internatului, atât cași edificiu cât și ca instituțiune de creștere, s'a luat în programa Consistorului din considerare la situațiunea geografică a Aradului și la stările sociale ale împrejurimei acestuia, cari toate, ca tot atâtea avantaje, ne îndreptătesc să sperăm într'un progres și mai avântat al acestui institut.

Pentru ajungerea mai ușoară și sigură a acestui scop pe calea sprijinului din afară, se vor face pașii pentru reactivarea „Reuniunii femeilor Române din Arad și jur“, de unde a eșit ideia acestui internat.

Fie, ca părinții mai ales, și peste tot inteligența română, bine să înțeleagă și în ceas bun să concurgă cu sprijinul lor la realizarea acestor nisuințe, de a crește buni și credincioși paznici căminelelor românești.

CALINDARIUL BISERICESC.

Duminecă, 18 Iunie. Sf. mucenic Leontie și cei împreună cu dînsul Ipatie, Teodul și Eterie.

Luni, 19 Iunie. Sf. apostol Iuda fratele Domnului și cuviosul Paisie cel mare; sf. mucenic Zosima și cuviosul Zinon.

Marți, 20 Iunie. Sf. mucenic Metodie.

Mercuri, 21 Iunie. Sf. mucenici Iulian Tarsimeanul și Afrodisie.

Joi, 22 Iunie. Sf. mucenici Eusevie, Zinon și Zina sluga lui.

Vineri, 23 Iunie. Sf. muceniță Agripina.

Sâmbătă, 24 Iunie. Nașterea cinstitului mărutului proroc înainte mergătorului și botezătorului Ioan.

D I V E R S E.

* **Esamenele de cvalificațiune din Arad.** Esamenele de cvalificațiune învățătorească decurg de 3 zile la seminariul din loc, sub conducerea P. S. Sale Domnului Episcop, și în asistența inspectorului regesc Varjassy. La ordinul consistorial s'au presentat și învățătorii aplicați provisor, fără esamen de cvalificațiune, astfel s'a urcat numărul candidaților la 74, între cari 18 femei. Au prestat esamenul de cvalificațiune de tot 62, iar 12 au fost reiciați câte dintr'un studiu-două. În acest chip corpul didactic al diecesei s'a întărit cu 62 învățători cvalificați.

Aceste esamene au justificat mai plausabil importanța internatului de fete din Arad, căci iată, el este astfel arangeat, ca să nu se mărginească numai la creșterea familiară ori chiar de lux, ci el dă pozițiune cinstită și până la atâtea fete sêrmene și orfane, prin aceea, că paralel cu clasele, propune și științele pedagogice. În chipul acesta internistele, cari voesc, toate pot face la sffirsitul anului și esamen de cvalificațiune.

În a doua linie a justificat acest examen bunătatea ordinului, prin care s'au îndrumat învățătorii provizorii a se prezenta la examen; căci ce s'a dovedit? Învățătorii câte de 10—12 ani au stat acasă cu mâinile în buzunar și prin aceasta au pierdut 10—12 ani din dreptul de pensie, ceea-ce, luând cu 2°/_o de an, face o enormă pierdere pentru cei-ce s'au lăsat de pe o zi pe alta. Acum însă dădu Dumnezeu bine, că de silă ajunseră și ei la calificare formală și așa pot fi luați în fondul de pensie, le este asigurată pânea de toate zilele și tigna bătrânelor. Ca o spaimă a fost primit asprul ordin și iată că spaima se prefăcu în mare bucurie. Dar așa e Românul, pe el numai cu sila îl poți aduce la bine.

Spre lauda domnilor inspectori Varjassy și Balogh fie zis, dinșii s'au purtat cu toată bunăvoința față de examinați. Cine a căzut, din propria vină a căzut, căci le lipsiau și cele mai elementare cunoștințe.

Urăm sănătate Preșanțitului Episcop și corpului profesoral, cari au fost neobosiți în ostenele pentru buna reușită a examenelor, iar trupeii celei noue de 62 cultivători ai ogorului cultural — bun succes, spre mărirea neamului românesc!

* Examen de calificare învățătorască la Sibiu. În institutul seminarial teologic-pedagogic arhiepiscopesc examenul de calificare învățătorască s'a ținut în zilele din 8/21 până 13/26 a lunii curente. La depunerea acestui examen din toate obiectele de învățământ s'au prezentat 39 candidați, iar la examene de emendare 6 candidați.

Resultatul examenelor se prezintă astfel: S'au declarat calificați cu nota generală foarte bine 1; cu bine 16, cu îndestulitoriu: 10; la examenul scripturistic din 1, maghiară au fost respinși 4, dintre cari unul s'a retras dela depunerea examenelor preste tot; iar unul a fost clasificat cu calcul neindestulitoriu și din alt obiect de învățământ; din un obiect de învățământ au raportat calcul neindestulitoriu și din alt obiect de învățământ au raportat calcul neindestulitoriu 5, dintre cari 5 din 1 magh.; din 2 obiecte de învățământ au raportat calcul neindestulitoriu 2.

Candidații cari au făcut examene de emendare toți au prestat cu succes acest examen.

* Încheierea anului școlar la institutul ped.-teologic din loc s'a întâmplat azi e săptămâna. La liturgia oficiată în aceea zi pontificând P. C. Sa Dl. Augustin H a m s e a director seminarial, după terminare a cetit molitvele îndatinat, iar apoi corpul profesoral și întreaga tinerime dela institut s'a retras în sala mare a seminarului, unde s'a cetit rezultatul ostenelelor unui an școlar.

* Leac contra divorțului: În vremea de demult în Zürich era un leac foarte bun contra divorțului, Tinera păreche, care cerea despărțire, era închisă timp de 14 zile într'un turn pe malul lacului. Erau acolo într'o singură cameră strimță și aveau un singur pat, o singură farfurie, o singură lingură și un singur pocal. Viața unuia dar atârna cu totul de a celuilalt. Dacă după 14 zile soții mai cereau divorțul, li-se împlinea cererea. De obicei însă își luau de samă și după câteva zile de închisoare cereau să li-se deie drumul pe motivul, că s'au vindecat de pofta divorțului.

Concursuri.

În urmarea ordinului Venerabilului Consistoriu diecesan din Arad, de dto 9/22 Martie Nr. 1738/1900, se escrie concurs pentru îndeplinirea unei capelanii temporale de clasa primă, pe lângă veteranul preot Sinesiu Sasu, din comuna bisericască gr. or. română Cherechiu, cu termin de alegere pe 30 Iuliu, (12 August) 1900.

Beneficiul încopiat cu acest post este: a) sesiunea

parochială, prețuită în 1400 cor.; b) desdaunare pentru pășune 96 cor.; c) birul dela 182 numere de casă (grâu și cucuruz) 200 cor.; d) venitul dela înmormântări mari și mici 130 cor.; e) venitul dela cununii 64 cor.; f) venitul dela boteze 32 cor. — De tot: 1922 coroane. Din care venit detragându-se contribuțiunea regească, comitatensă, comunală și alte sarcini obveninde, cari fac 257 cor. 92 fil., resultă un venit curat de 1664 cor. 8 fil.

Alegându capelan va avé a da preotului veteran Sinesiu Sas jumătate din suma beneficiului sus atins.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați a sus-terne petitele lor instruate conform §-lui 15 lit. a) din Regulam, pentru parochii, adresate comitetului parochial din Cherechiu, Reverendisimului Domn protopresbiter tractual din Siria, Georgiu Popoviciu. până la 26 Iulie, (8 August) 1900 inclusive, iar până la expirarea concursului a a-se prezenta în sânta biserică din loc pentru a-și dovedi desteritatea în cele rituale și oratorie.

Din ședința extraordinară a comitetului parochial gr. or. rom. din Cherechiu, ținută la 11/24 Iunie 1900.

Pentru comitetul parochial:

Teodor Stan, m. p.

Ioan Micoroiu, m. p.

președinte.

notar.

În conțelegere cu mine: GEORGIU POPOVICIU, m. p. prtopresbiter tractual.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc de școala gr. or. rom. din comuna Micherechiu, protopopiatul Tincei, comitatul Bihor, cu termin de 30 de zile dela prima publicare, pe lângă următoarea dotațiune:

1. În bani numerari 600 de coroane; 2. Cvartir liber cu gradina și folosirea lor 8·1069/1600 jugere de pământ.

Se observă că alegându învățător va fi îndatorat din amintita dotațiune a încălzi sala de învățământ, și-și va acoperi spesele de conferință și scripturistică; va fi îndatorat a conduce una strană cu școlarii și, în cas de lipsă, va fi îndatorat a provedé și cantoratul.

Reflectanții la acest post învățătoresc vor avé a se prezenta în vreo Duminică sau sârbătoare în Biserica din loc, spre a-și aréta desteritatea în cele rituale, iar recursurile ajustate conform regulamentului congresual pentru învățământul poporal — adresate comitetului parochial — le vor subșterne P. O. Domn Nicolau Rocsin, protopop în Méhkerék u. p. Kőtegyán.

Dat din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută în Micherechiu la 11/24 Iunie 1909.

Ioan Lisiu,

notar com. parochial.

În conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. protopresbiter.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorescești din O-Homorog protopopiatul, Tincei comitatul Bihorului cu termin de 30 de zile dela prima publicare, pe lângă următoarea dotațiune:

1. Salariu în bani numerari 700 coroane; 2. Cvartir liber, bun, și gradină de legumi; 3. Pentru scripturistică și conferință 12 coroane.

Se observă că alesul va fi totodată și cantor; dela înmormântări mari va primi 2 cor., iar dela cele mici 40 fil, și va fi îndatorat a se îngriji de curățitul și încălzitul salei de învățământ, pe care o va provedé comuna biseicească cu lemnele de lipsă.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune au să se prezenteze în vre-o Duminică sau sârbătoare în Biserica din loc pentru de a-și aréta desteritatea în cele rituale, iar recursurile provézute cu atestat de calificățiune, atestat de reconduită și servițiu, adresate Comitetului parochial, le vor

subșterne P. O. Domn Nicolau Rocsin, protopresbiter în Méhkerék u. p. Kőtegyán.

Dat în ședința comitetului parochial din O-Homorog 21 Maiu (3 Iunie) 1900.

Georgiu Blaga, m. p.

paroch. preș. comit.

Gavril Ciora, m. p.

notar ad hoc.

În conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pe baza decisiunii comitetului parochial din 11/28 Iunie a. c. se publică concurs pe stațiunea învățătorească din **Cutina**, cu care e încopeiată următoarea dotațiune: 1) în bani gata 600 coroane; 2) 20 coroane pentru conferințe; 3) 10 coroane pentru scripturistici; 4) 80 coroane pentru lemne pe seama învățătorului și a școlii; 5) cortel și grădină de legumi.

Recurenții, cari doresc a ocupa aceasta stațiune, au a-se presenta în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică de acolo, spre a-și arăta dosteritatea în cant și tipic bisericesc, până în **13/26 August**, în care ziua va fi și alegerea.

Recursele, instruate conform statutului organic cu testimoniu despre absolvarea pedagogiei, examenul de calificățiune, testimoniele și altele cari se recer, sunt a se trimite la M. On. Domn Adam Rosa, inspector școlar în Leucușești posta ultima Betlenháza, Caraș-Severin.

Leucușești, în 11/24 Iunie 1900.

În conțelegere cu comitetul: ADAM ROSA, m. p. inspector școlar.

—□—

Pe baza decisiunii comitetului parochial din 4 Iunie a. c. se publică concurs pe stațiunea învățătorească din **Radmanesci**, cu carea este încopeiată următoarea dotațiune: 1) în bani 600 cor.; 2) 10 cor. pentru scripturistici; 3) 10 coroane pentru conferință; 4) 20 metri lemne, din cari are a-se încălzi și școala; 5) cortel și grădină de legumi de 800 m. □

Recurenții au a-se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică de acolo, spre a-și arăta dosteritatea în cant și tipic bisericesc, până la **23 Iulie**, (5 August) a. c., în care ziua va fi și alegerea.

Recursele instruate conform statutului organic, despre absolvarea pedagogiei, examenul de calificățiune să vor subșterne M. On. Domn Adam Rosa, inspector școlar în Leucușești, p. u. Betlenháza, Caraș-Severin.

Leucușești, în 9/11 Iunie 1900.

În conțelegere cu comitetul parochial: ADAM ROSA, m. p. inspector școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești dela școala noastră din **Căpruța**, protopresbiteratul Radnei, cu aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 460 coroane; 2) Pentru lemne 140 cor.; 3) Pentru familiat 20 cor.; 4) Pentru conferință 20 cor.; 5) Pentru scripturistici 20 cor.; 6) 6 jug. de pământ arător cu venit anual de 120 cor.; 7) Dela înmormântări, unde va fi poftit 1 cor.; Cuartir liber cu o grădină de 1000 stîngini □, în preț de 60 cor.

Dela recurenți se pretind următoarele documente: 1) Extras de botez; 2) Testimoniu despre absolvarea preparandiei și de calificățiune învățătorească; 3) Atestat despre serviciul neîntrerupt de până acum; 4) Declarațiune, că pe baza serviciului, de când i-și formează pretenșiune la cvinvenal.

Alesul învățător va avé să conducă cantoratul fără renumerațiune. Doritorii de a reflecta la acest post sunt avisați a se presenta la sfta Biserica pentru a și arăta dosteritatea în cele rituale, iar recursul ajustat cu documentele recerute, adresate Comitetului parochial din Căpruța, să le subștearnă Prea On. Domn Vasile Beleş, protopresbiter și inspector școlar în M.-Radna până la termenul legal.

Căpruța din ședința comit. paroch. ținută la 21 Maiu 1900.

Ioan Crișan, m. p.

președinte.

Vasiliu Mateș, m. p.

notar.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopop, inspect. școl.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești dela școala confesională gr. or. română din comuna **Petriș** (com. Arad, protopr. M.-Radna) cu aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumintele sunt: a) în bani gata 340 fi v. a.; b) 24 cub. metr. de lemne din cari are a se încălzi și sala de învățământ; c) Pentru conferința învățătorească 10 fi.; d) Dela înmormântări, unde va fi poftit cu liturgie 1 fi., fără liturgie 1 coroană; e) cuartir liber cu două încăperi, staul pentru vite și grădină de legumi.

Dela recurenți se pretind următoarele documente: 1) Estras de botez; 2) Testimoniu despre absolvarea cursurilor pedagogice și de calificățiune învățătorească,

— Atestat despre serviciul neîntrerupt de mai nainte; 4) Declarațiune, că pe baza serviciului de când își formează pretenșiune la cvinvenale.

Alegîndul învățător va avé să ducă și cantoratul fără alta remunerațiune. Reflectanții sunt avisați a-se presenta la Sfta Biserică, pentru a-și arăta dosteritatea în cant și tipic, iar recursul ajustat cu documentele necesare adresate com. par. din Petriș, ale subșterne Prea On. Domn Vasile Beleş, protopr. și inspector școlar în M.-Radna până la termen legal.

Petriș, din ședința com. paroch., ținută în 29 Maiu 1900.

Iosif Cimponeriu, m. p.

președinte com. paroch.

Ioan Popoviciu, m. p.

notar com. paroch.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, protopop inspector școlar.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Prin aceasta se publică concurs de licitațiune minuendă pentru renovarea esteriorului s. biserici din **Ianova** (Margitfalva), protopresbiteratul Timișorii, cu termenul pe **19 Iunie** (2 Iulie n.) 1900 la 9 oare a. m. Licitațiunea se va țiré în școala confesională d' acolo.

Preliminarul de spese este stabilit în suma de 4638 coroane 66 fileri. Planul și preliminarul de spese se pot vedé la oficiul parochial d' acolo.

Dela reflectanți se cere vadiu de 10%, în bani gata, ori în hârtii de valoare acceptabile. Reflectanții vor avé să se supună condițiunilor, ce se vor stabili și publica nainte de începerea licitațiunii.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a preda lucrul la măestri-intreprinzători, cunoscuți ca solizi și cu garanță deplină.

Ianova, 5/12 mai 1900.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresbiter. tract.: Dr. TR. PUTICI, m. p.